

TUTKINTOJEN, TUTKINNON OSIEN JA OSAAMISALOJEN SUORITUSMÄÄRÄT			OPISKELUN TAVOITE (TUTKINNON OSITTAIN) KOKO TUTKINTO TAI TUTKINNON OSA/OSIA	
TUTKINTOJEN MÄÄRÄT		TURVALLISUUSALAN PT Ei osaamisalaa Tutkintonimike: turvallisuusvalvoja Tieto puuttuu 624 kpl	TURVALLISUUSALAN PT	
Turvallisuusalan perustutkinto (PT), Turvallisuusvalvoja 624 kpl Turvallisuusalan ammattitutkinto (AT): 183 kpl Turvallisuusalan erikoisammattitutkinto (EAT): 258 kpl Tullialan ammattitutkinto (AT): 66 kpl				
			TURVALLISUUSALAN AT	
			Ei osaamisalaa, ei tutkintonimikettä Tieto puuttuu 183 kpl	
TUTKINNON OSIEN MÄÄRÄT		TURVALLISUUSALAN EAT Ei osaamisalaa, ei tutkintonimikettä Tieto puuttuu 258 kpl	TURVALLISUUSALAN AT	
Turvallisuusalan PT: 6 627 kpl Turvallisuusalan AT: 2 334 kpl Turvallisuusalan EAT: 1 191 kpl Tullialan AT: 246 kpl			Ei osaamisalaa, ei tutkintonimikettä Tieto puuttuu 183 kpl	
			TURVALLISUUSALAN EAT	
			Ei osaamisalaa, ei tutkintonimikettä Tieto puuttuu 258 kpl	
		TULLIALAN AT Tullipalvelujen osaamisala 18 kpl Tullivalvonnan osaamisala 48 kpl Tieto puuttuu 1-4 kpl	TURVALLISUUSALAN EAT	
TURVALLISUUSALAN PT Yhteiset tutkinnon osat (YTO): 318 kpl			Ei osaamisalaa, ei tutkintonimikettä Tieto puuttuu 258 kpl	
Paikalliset tutkinnon osat: 303 kpl			TURVALLISUUSALAN EAT	
			Ei osaamisalaa, ei tutkintonimikettä Tieto puuttuu 258 kpl	
		TULLIALAN AT Tullipalvelujen osaamisala 18 kpl Tullivalvonnan osaamisala 48 kpl Tieto puuttuu 1-4 kpl	TULLIALAN AT	
			Ei osaamisalaa, ei tutkintonimikettä Tieto puuttuu 258 kpl	
			TULLIALAN AT	
			Ei osaamisalaa, ei tutkintonimikettä Tieto puuttuu 258 kpl	

TUTKINTOJEN, TUTKINNON OSIEN JA OSAAMISALOJEN SUORITUSMÄÄRÄT

Pohdinnat

Tutkintojen suoritusmäärät

- Turvallisuusalan perus- ja erikoisammattitutkintojen suoritusmäärissä on nousua. Turvallisuusalan ammattitutkinnossa on nähtävissä laskua. Koulutuksen kattavuus on melko hyvä.
- Tullialan ammattitutkinnossa tutkintoja on suoritettu hieman enemmän kuin edellisenä vuonna.

Tutkinnon osien suoritusmäärät

- Turvallisuusalan perustutkintoja on suoritettu lukumääräisesti vähemmän kuin vuonna 2023.
- Turvallisuusalan erikoisammattitutkintoja on suoritettu selkeästi enemmän kuin 2023.
- Tullialan ammattitutkinnossa on suoritettu hieman enemmän tutkinnon osia kuin edellisenä vuonna.

Osaamisalojen suoritusmäärät

- Turvallisuusosalalla ei ole osaamisaloja.
- Tullialan ammattitutkinnossa tullivalvonnan osaamisalalla on enemmän suorittajia kuin tullipalvelujen osaamisalalla. Tämä johtuu siitä, että tulliselvityksen sähköistämisen myötä rekrytointi suuntautuu enemmän tullivalvonnan osaamisalan suorittajiin.

Muut huomiot

- Turvallisuusalan perustutkinnossa on pääkaupunkiseudulla ollut hakijapulaa, joka on heijastunut tutkinnon suorituksiin. Koulutuspaikalla on suuri merkitys turvallisuusosalalle hakeutumisessa Oulun seudulla, jossa on tapahtunut muutoksia vaikuttaen tutkinnon suorituksiin. Uutisoinnilla on myönteisiä ja kielteisiä vaikutuksia hakeutuessa turvallisuusosalalle. Pääkaupunkiseudulla on niin monta tutkintojen järjestäjää ja osa ns. kaupallisia, joilla saattaa olla kovat maksut ammatti- ja erikoisammattitasolle, mikä voi vähentää hakeutumista.
- Turvallisuusalan erikoisammattitutkintoihin on ollut kiinnostusta. Kysyntä on ollut yllättävän suurta. Tampereen seudulla yrittäjäyys on kiinnostanut, joka on kasvattanut osallistumista erikoisammattitutkintoon.
- Osaamisalojen sijaan on erilaiset polut. Tekniikan polulla on vahvat rajapinnat sähkön- ja kiinteistönhoidon kanssa, samoihin tehtäviin voi tulla osaajia eri tutkinnoista.

Turvallisuus- ja tullialan työelämätoimikunnan tilannekuva v. 2024

TUTKINTOJEN JÄRJESTÄMINEN

JÄRJESTÄMISLUVAT

Turvallisuusalan PT: 29 kpl
Turvallisuusalan AT: 32 kpl
Turvallisuusalan EAT: 25 kpl
Tullialan AT: 2 kpl

AKTIIVISET JÄRJESTÄJÄT

Turvallisuusalan PT: 31 kpl
Turvallisuusalan AT: 29 kpl
Turvallisuusalan EAT: 21 kpl
Tullialan AT: 2 kpl

EI AKTIIVISET JÄRJESTÄJÄT (joilla on järjestämislupa)

Turvallisuusalan PT: 0 kpl
Turvallisuusalan AT: 3 kpl
Turvallisuusalan EAT: 4 kpl
Tullialan AT: 0 kpl

TUTKINTOJEN JÄRJESTÄMINEN

Pohdinnat

SUORITETTUIJEN TUTKINTOJEN KIELET

Turvallisuusalan PT

Suomi 621 kpl
Ruotsi 1-4 kpl

Turvallisuusalan AT

Suomi 183 kpl

Turvallisuusalan EAT

Suomi 258 kpl
Ruotsi 1-4 kpl

Tullialan AT

Suomi 66 kpl

Kielellinen ja maantieteellinen kattavuus sekä suoritusten jakautuminen

- Turvallisuusalan tutkinnoissa ruotsinkielistä toteutusta on melko vähän. Kattaako tarpeen?
- Turvallisuusalan perustutkinnossa maantieteellinen kattavuus on parantunut.
- Aktiivisia järjestäjiä on enemmän kuin järjestämislupia turvallisuusalan perustutkinnossa.
- On järjestämislupa/aktiiviset järjestäjät kohdan ongelma. Kyse on hankintakoulutuksesta, joista suuri osa on laajennetun oppisopimuksen järjestämistehtävän mukaista.
- Työllistävyys on yleisesti hyvä turvallisuusosalalla.

NÄYTTÖJEN TOTEUTUKSEN JA OSAAMISEN ARVIOINNIN LAATU

Näyttöjen suorituspaikkojen jakautuminen

TURVALLISUUSALAN PT

Työpaikka 42,33 %

Oppilaitos 41,67 %

Työpaikka + oppilaitos 7,4 %

Tieto puuttuu 8,6 %

TURVALLISUUSALAN AT

Työpaikka 27,4 %

Oppilaitos 52,23 %

Työpaikka + oppilaitos 6,07 %

Tieto puuttuu 14,3 %

TURVALLISUUSALAN EAT

Työpaikka 57,25 %

Oppilaitos 29,01 %

Työpaikka + oppilaitos 6,11 %

Tieto puuttuu 7,63 %

TULLIALAN AT

Työpaikka 100 %

Pohdinnat suorituspaikkojen jakautumisesta

- Turvallisuusalan näyttöjä voisi toteuttaa enemmän työpaikalla, tosin näyttöjä on yhä enemmän viety työpaikalle. Varsinkin turvallisuusalan ammatti- ja erikoisammattitutkintoja tulisi olla/suorittaa enemmän työpaikalla. Omaehtoisissa turvallisuusalan AT:ssa/EAT:ssa voi käydä niin, että arviointi toteutetaan oppilaitoksessa.
- Osaan työpaikoista ei pääse, jos ei ole suorittanut tiettyjä tutkinnon osia. Ikäkysymykset, simuloitua näyttöä tiettyjen tutkinnon osien osalta sekä turvallisuusasiat vaikuttavat.
- Turvallisuusalan ammatti- ja erikoisammattitutkinnossa näyttöjen suorittaminen työpaikalla on koettu hyväksi, joka on hyödyttänyt työnantajaa.
- Tullialan ammattitutkinto on mahdollista osoittaa käytännön työtehtävissä. Tullissa on useita toimipaikkoja. Mikäli tutkinnon suorittaja ei pysty omassa toimipaikassaan osoittamaan kaikkea tutkinnon perusteissa vaadittua osaamista, hänellä on mahdollisuus päästä harjoittelemaan ja näyttämään osaamisensa toisessa toimipaikassa.

Pohdinnat oppilaitoksissa järjestettävistä näytöistä

- Oppilaitoksissa järjestettävillä näytöillä on kuitenkin paikkansa esimerkiksi turvallisuusalan perustutkinnon voimankäytön hallinta osalta, joka on simuloitu näyttö oppilaitoksessa. Vaikka toive on saada työelämän edustaja tätä arvioimaan oppilaitokseen, se ei aina ole mahdollista.

Pohdinnat koulutuksen järjestäjien kehittämiskohteista ja hyvistä käytännöistä

- Alaikäisille voidaan mahdollistaa ammatillisen tutkinnon osien laadukas suorittaminen esim. aulapalvelussa.
- Pyrittäisiin siihen, että näyttöjen antaminen tehtäisiin työelämässä. "Simuloitua näyttöä" voisivat toimia täydentävinä näytöissä.
- Koulutuksen järjestäjän tulisi markkinoida enemmän myös oman alueensa ulkopuolelle esimerkiksi varuskunnissa, lukioissa, ammattikouluissa ja suurissa yrityksissä kuten telakoilla.
- Muita kehittämiskohteita ja hyviä käytänteitä ovat työelämäyhteistyö, työelämän tarjoamat urapolut ja näkyvämmät työllistämismahdollisuudet sekä laaja-alaiset jatko-opintopolut ja -mahdollisuudet.

NÄYTTÖJEN TOTEUTUKSEN JA OSAAMISEN ARVIOINNIN LAATU

Palautteet

Palautekyselyt (vastausasteikko 1-5)

OPISKELIJAPALAUTTEEN
PÄÄTTÖKYSELY, NÄYTÖT

Turvallisuusalan PT 4,3
Turvallisuusalan AT 4,2
Turvallisuusalan EAT 4,3
Tullialan AT 4,6
(kansallinen keskiarvo 4,6)

TYÖPAIKKAOHJAAJAPALAUTE

Turvallisuusalan PT 4,0
Turvallisuusalan AT 4,4
Turvallisuusalan EAT 4,4
Tullialan AT 3,9
(kansallinen keskiarvo 4,2)

TYÖPAIKKAPALAUTE

Turvallisuusalan PT 4,3
Turvallisuusalan AT 4,4
Turvallisuusalan EAT 4,3
Tullialan AT 4,0
(kansallinen keskiarvo 4,2)

Pohdinnat

Opiskelijapalaute

- Turvallisuusosalalla palaute on lähellä kansallista keskiarvoa. Annetut palautteet tulee käsitellä oppilaitoksissa ja tehdä tarpeen mukaisia kehittämistoimia niitä havaitessa.
- Turvallisuusalan perustutkinnon ja tullialan ammattitutkinnon osalta keskiarvo on hieman kansallista keskiarvoa alempi. Mahdollisia kehittämistoimia niitä havaitessa?
- Turvallisuusalan perustutkinnon vastausprosentit ovat olleet alhaisia, ja ne voisivat olla parempia tulevaisuudessa esimerkiksi sähköisen todistuksen aktivoimisen ja palautteen yhteen kytkemisen avulla. Koski-tietokantaa voisi kehittää palautekyselyjen osalta.
- Tullialan ammattitutkinnossa keskiarvo on parantunut edelliseen vuoteen verrattuna ja on nyt sama kuin kansallinen keskiarvo.

Työpaikkaohjaajapalaute

- Turvallisuusosalalla palaute on lähellä tai kansallista keskiarvoa parempi.
- Tullialan ammattitutkinnossa työpaikkaohjaajapalaute on hieman heikentynyt edelliseen vuoteen verrattuna.

Työpaikkapalaute

- Turvallisuusosalalla palaute on kansallista keskiarvoa parempi.
- Tullialan ammattitutkinnon työpaikkapalaute on hieman heikentynyt edelliseen vuoteen verrattuna, joka voi johtua tietokatkoksista.

NÄYTTÖJEN TOTEUTUKSEN JA OSAAMISEN ARVIOINNIN LAATU

Osaamisen arviointi ja kaksikantaisuuden toteutuminen ammatillisissa tutkinnon osissa

TURVALLISUUSALAN PT
Opettaja ja työelämän edustaja
(kaksikantaisuus) 50,2 %
Tieto puuttuu 2,1 %

TURVALLISUUSALAN AT
Opettaja ja työelämän edustaja
(kaksikantaisuus) 50,2 %
Tieto puuttuu 4,5 %

TURVALLISUUSALAN EAT
Opettaja ja työelämän edustaja
(kaksikantaisuus) 74,2 %
Tieto puuttuu 0,8 %

TULLIALAN AT
Opettaja ja työelämän edustaja
(kaksikantaisuus) 98,8 %
Tieto puuttuu 0 %

Pohdinnat kaksikantaisuuden toteutumisesta

- Turvallisuusalalla kaksikantaisuus myötäilee sitä, miten näytöt ylipäättään tehdään työelämässä.
- Työpaikkaohjaajien iso vaihtuvuus vaikuttaa lyhyellä ajalla turvallisuusalalla.
- Turvallisuusalan perustutkinnossa tieto puuttuu on vähentynyt.
- Turvallisuusalan ammattitutkinnossa on jonkin verran painotusta vartijankoulutukseen.

OSAAMISEN ARVIOINNIN ARVOSANAT AMMATILLISESSA KOULUTUKSESSA

TURVALLISUUSALAN PT
Keskiarvo 3,5
Ammatillinen tutkinnon osa 3,5
Yhteinen tutkinnon osa 3,5
(kansallinen ka. 3,7)

Osaamisen arvioinnin toteuttamissuunnitelmat

- Vaikuttaako esimerkiksi oppilaitoskohtaiset osaamisen arvioinnin toteuttamissuunnitelmien näyttöjen vaativuus turvallisuusalalla?
- Onko tarve näyttöjen yhdenmukaistamiselle? Vaikka ePerusteet antaa raamit, voi näytössä annettava suorite olla eri. Onko alueellisia eroja?
- Tulkinnanvaraisuus on laaja. Alakohtaisuutta on tuotava paremmin esille. Jokaisella alalla on omat erityispiirteensä.

TUTKINTOJEN PERUSTEIDEN JA TUTKINTORAKENTEEN TOIMIVUUS

Pohdinnat tutkinnon perusteiden työelämävastaavuudesta, perusteiden toimivuudesta ja tutkintorakenteesta

Turvallisuusalan PT

- Turvallisuusalan perustutkinnon tutkinnon osien koot luovat hieman haasteita - suunniteltu erilaisia polkuja. Jos näiden polkujen mukaisesti ei toteuta, muodostuu joko ali tai yli tutkinto, jota tulee paikata esimerkiksi paikallisella tutkinnon osalla tms.

Turvallisuusalan AT

- On päivitettävä työelämän tarpeita vastaavaksi.

Turvallisuusalan EAT

- Päivitystä on nyt tulossakin mm. kaikille turvallisuusalan erikoisammattitutkinnon opiskelijoille, valinnaiset tutkinnon osat sekä osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen.

Tullialan AT

- Tutkinnon perusteissa ja tutkintorakenteen toimivuudessa on havaittu puutteita työympäristön ja työtehtävien muuttumisen takia. Opetushallitus on ilmoittanut alustavan tutkinnon uudistamisen aikataulun vuosille 2025-2026.

Pohdinnat tutkintorakenteesta

- Haasteisiin vaikuttaminen tutkintorakennetta kehittämällä.
- Yksityisen turvallisuusalan koulutusta, ohjausta ja valvontaa selvittäneen työryhmän jatkotoimia odotellaan.
- Asiakaspalvelutyö ja toisaalta tekniikkaan suuntautuminen ja miten nämä mielletään työnä.
- Kohujen vaikutukset myös turvallisuusalan koulukseen hakeutumisessa.
- Toisten tutkintojen hyötykäyttäminen.
- Tapahtumaturvallisuudessa on koettu hyväksi paikallisesti tarjottavana tutkinnon osana pääkaupunkiseudulla ja Tampereen seudulla tapahtumatuotannossa sekä palvelualan asiakaspalvelussa, joka työllistää hyvin. Ristiinvalinnoilla voidaan myös paremmin vaikuttaa työpaikkojen tarpeisiin.

LÄHTEET

Taustaa

Työelämätoimikunta on laatinut tilannekuvan toimialansa tutkintojen näyttöjen toteutuksen ja osaamisen arvioinnin laadusta.

Työelämätoimikuntien tehtäviin kuuluu tuottaa vuosittain tietoa ammatillisen koulutuksen näyttöjen toteutuksen ja osaamisen arvioinnin laadusta omalla toimialallaan (Valtioneuvoston asetus ammatillisesta koulutuksesta 673/2017).

Työelämätoimikunnan käyttämiä lähteitä

Työelämätoimikunnalla on ollut käytössään Opetushallinnon tilastopalvelu www.vipunen.fi. Määrälliset tiedot (järjestämisluvut, suoritustiedot ja palautetiedot ym.) on poimittu alkuvuodesta 2025, jonka jälkeen tulleita päivityksiä Vipuseen ei ole päivitetty tilannekuvaan.

Siirtymäajalla olevat tutkinnot eivät sisälly määrällisiin tietoihin. Koulutuksen järjestäjien järjestämisluvista koulutuksen järjestäjien aktiivisuus määritellään sillä, onko koulutuksen järjestäjältä kirjautunut tutkintojen tai tutkinnon osien suorituksia vuonna 2024.

Vipusen raporttiseloitteesta: Tietosuojauksen vuoksi henkilöltä koskevat lukumäärät 1-4 näytetään arvona "1-4" ja neljää suuremmat lukumäärät pyöristetään lähimpään kolmella jaolliseen lukuun. Keskiarvot lasketaan suojatuilla lukumäärillä.

Lähdemateriaalina tilannekuvan pohdinnoissa on ollut esimerkiksi työelämätoimikunnan vierailukäyntiraportit, mahdolliset lausunnot tutkinnon perusteiden luonnoksista, osaamisen arvioinnin toteuttamissuunnitelmista sekä mahdolliset opiskelijoiden tekemät osaamisen arvioinnin oikaisupyynnöt. Lisäksi pohdintoja on voitu täydentää työelämätoimikunnan jäsenten omilla havainnoilla.

Työelämätoimikunnan tilannekuvat

Työelämätoimikuntien sivusto ja aikaisempien vuosien tilannetiedot ja -kuvat löytyvät Opetushallituksen [www-sivustolla](http://www.sivustolla):
<https://www.oph.fi/fi/koulutus-ja-tutkinnot/ammattillinen-koulutus/tyoelamatoimikunnat>

Lisätietoja

Työelämätoimikuntien sihteeristö, tyoelamatoimikunnat@oph.fi

Työelämätoimikunnat
Arbetslivskommissioner

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSSSTYRELSEN